

Forord i kataloget "Smykkeskrin" - Fynske Kunsthåndværkere med gæster 2003

Det er en fornøjelse igen at samarbejde med Fynske Kunsthåndværkere, som i løbet af sit 27 år lange liv flere gange har udstillet på de forskellige museer i Odense Bys Museers regi, nemlig på Møntergården i 1976 og 1980, i Den Fynske Landsby i 1988 og på Fyns Kunstmuseum i 1981 og 1995.

Fynske Kunsthåndværkere er en foranderlig størrelse. Antallet af medlemmer svinger, men en stabil kerne har været med siden starten i 1976. Anno 2003 tæller gruppen elleve kunsthåndværkere, der tilsammen dækker fagområderne tekstil-, maske- og smykkekunst, keramik og fotografi. De to førstnævnte kategorier af kunsthåndværkere føjer nu titlen 'billedkunstner' til deres oprindelige metier, hvilket synes at være karakteristisk for en hel del af tidens kunsthåndværkere. Hverken udøverne selv, kunstinstitutionerne eller aftagerne skelner længere så skarpt som førhen mellem den frie og den anvendte kunst. Flere hundrede års hierarki er tilsyneladende under nedbrydning: Lysten til at eksperimentere i grænselandet mellem kunst og kunsthåndværk har udmøntet sig i mange fine og anderledes resultater til glæde for såvel skabere som for betragtere. Det er meget betegnende oftere kunsthåndværkeren, der bevæger sig over i billedkunstnerens univers, og ikke omvendt. Kunsthåndværker og kunstner er jo fælles om en skærpet sans for det æstetiske, hvorfor det er forholdsvis let for kunsthåndværkeren at ændre kurs. For en billedkunstner vil det modsatte skift derimod kræve langvarig oplæring i et kunsthåndværks praktiske og tekniske sider. Det er dog symptomatisk, at kunsthåndværkeren tager nogle af sine manuelle færdigheder med over i sit billedkunstneriske arbejde. Den ofte sene og omstændelige proces med de mange gentagne bevægelser er åbenbart et uundværligt - måske et meditativt - element i hans eller hendes skaberglæde.

Fynske Kunsthåndværkere har altid søgt udfordringer blandt andet i forbindelse med sine udstillinger. Undertiden har den udvalgt sig et overordnet udstillingstema. Eksempelvis var *Verdensrummet* overskriften, da gruppen i 2000 udstillede på loftet over Trinitatis Kirke i København; observatoriet i kirkens - Runde - tårn var den åbenlyse inspirationskilde. Undertiden har gruppen allieret sig med andre kunsthåndværkere, som det var tilfældet med udstillingen på Fyns Kunstmuseum i 1995, hvor seks keramikere var inviteret med som gæster. I forbindelse med udstillingen i 2003 har der fra museets side været et ønske om at indbyde guldsmede og smykkekunstnere til at sekundere Fynske Kunsthåndværkere, hvilket gruppen har sluttet op om. Valget af netop denne kategori af kunsthåndværkere skyldes, at den igennem de seneste 30-40 år har været inde i en eksperimenterende og frugtbar udvikling, som det er yderst interessant at stifte nærmere bekendtskab med. Også i international sammenhæng har den danske smykke-avantgarde opnået stor anerkendelse.

Museet har fået kunsthistorikeren, mag. art. Lise Funder - der i 2001 fik publiceret et stort, gedigent og længe savnet oversigtsværk over danske smykker fremstillet efter 1960 - til sammen med guldsmed Eva Dora Lamm fra Fynske Kunsthåndværkere at bistå med udvælgelsen af et dusin guldsmede og smykkekunstnere til udstillingen. Museets kriterier har, foruden kravet om kvalitet, været, at de tolv tilsammen skulle tegne bredden i dansk smykkekunst netop nu.

Udstillingen har fået hovedtitlen *Smykkeskrin* ud fra det faktum, at samtlige smykker vises i museets store, centrale - til lejligheden mørkelagte - ovenlyssal, som med sin rektangulære grundplan og tøndehvælvede loft kan opfattes som et regulært skrin for de udstillede brocher, fingerringe, armbånd, halskæder m.m. En del af Fynske Kunsthåndværkere har benyttet *Smykkeskrin* som anledning til selv at prøve kræfter med smykkekonsten; det er sket med en god portion lune. Men Fynske Kunsthåndværkere viser primært et seriøst og stort udvalg af keramik, tekstiler, scenografi samt fotografier i de fire sale i museets nordfløj.

Der skal rettes en stor tak til Lise Funder for at have medvirket i udvælgelsen af udstillingens gæster samt for at have forfattet katalogets tekster om smykkekunstnerne.

Fotograf Ole Akhøj skal have en varm tak for optagelse af samtlige fotos til udstillingens katalog samt til de ledsagende plakater.

En særlig tak skal gå til Ole Zøfting-Larsen, som på smukkeste vis har stået for den grafiske tilrettelæggelse af såvel udstillingens katalog som plakater.

Endvidere skal Fynske Kunsthåndværkeres arbejdsgruppe - bestående af tekstil- og billedkunstnerne Anne Marie Egemose, Nina Ferlov og Amy Grandt-Nielsen samt guldsmed Eva Dora Lamm – på det hjerteligste takkes for deres engagement og store indsats i forbindelse med udstillingens forberedelse og realisering. I denne forbindelse skal guldsmed Ulrik Jungersen takkes for sin medvirken ved opsætning af de udstillede smykker.

Endelig skal der rettes en stor tak til Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond samt Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968. Uden denne støtte havde nærværende katalog ikke set dagens lys.

Anne Christiansen
Afdelingschef/museumsinspektør ved Fyns Kunstmuseum

Forord i kataloget "Verdensrummet – Fynske Kunsthåndværkere i Rundetårn 2000"

Sammenslutningen Fynske Kunsthåndværkere blev etableret i 1975-76. Som navnet angiver, drejer det sig om en gruppe af kunsthåndværkere, der er bosiddende på Fyn. Fagligt set arbejder de inden for dels de mere traditionelle grene af kunsthåndværk – tekstil, keramik og smykker – og dels i grænselandet mod den såkaldte "frie kunst" – fotografi, masker og objekter. Gruppen fortolker således begrebet "kunsthåndværk" meget frit.

Den frie fortolkning af begrebet kunsthåndværk går hos Fynske Kunsthåndværkere hånd i hånd med gruppens særlige dynamik. Nok har den en nogenlunde fast kerne af medlemmer, men der er løbende tilgang og frafald. Princippet med at invitere gæster bevirker, at Fynske Kunsthåndværkeres udstillinger løbende skifter karakter. Denne gang har gruppen inviteret seks gæster inden for specialerne tekstil, smykker, keramik og objekter, hvilket stort set spejler Fynske Kunsthåndværkeres egen sammensætning p.t.

Når gruppen lader sig betegne med sit regionale tilhørssted, må man ikke forledes til at tro, at der er tale om et specifikt fynsk udtryk i dens arbejder. Tværtimod kendetegnes Fynske Kunsthåndværkere netop ved bredden i sin udtryksform, idet megen inspiration hentes i udlandet. Det skal forstås således, at gruppens medlemmer ofte og hver for sig rejser og optræder på udstillinger i vidt forskellige nationale og internationale sammenhænge. De enkelte medlemmers frie ageren uden for gruppens egen ramme bidrager i høj grad til deres individuelle udvikling og dermed til mangfoldigheden i gruppens udtryk. Der synes således at være langt fra det meget udadvendte i gruppens virke til dens lokalbundne navn. Men historisk set udspringer Fynske Kunsthåndværkere af DK (Danske Kunsthåndværkere) regionsopdeling. Navnet "Fynske Kunsthåndværkere" er af historisk-praktiske årsager blevet hængende. I dag kan man roligt sige, at det borger for kvalitet. Det gælder både med hensyn til formgivning og farvesætning som forståelse for materialer og teknikker.

Undertiden baserer Fynske Kunsthåndværkere sine udstillinger på et særligt tema, sådan som det er tilfældet i år. Meget apropos udstillingsadressen på Trinitatis Kirkes loft – tidligere bibliotekssal for Københavns Universitet – og tilknytning til Rundetårns observatorium har gruppen valgt "Verdensrummet" som sit emne. Ud fra dette storladne tema har de i alt sytten kunsthåndværkere boltret sig på fantasifuld vis. Deres indfaldsvinkler spænder fra universets skabelse, livets opståen og spørgsmålet om, hvor sjælen bliver af efter døden over processerne i supernovaer, himmelkuplens form, mønstre og figurer i mælkevejen og stjernetæppet til længslen efter at svæve ud i det ydre rum og at samle stjernestøv i sarte keramiske krus.

Udstillingens mange genstande samt variationen i materialer, farver, formater, teknikker og udtryksformer er avet stramt og præcist i selve opsætningen i det store rum af udstillingens arkitekt m.a.a. Uffe Black Nielsen. Som i mange andre sammenhænge har han også hér vist sine evner til at bringe orden i noget, der tilsyneladende ligner kaos.

Katalogets illustrationer skyldes fotografen Tove Kurtzweil. Med sine sort-hvide fotos – skannet og trykt i fire farver – af detaljer af de enkelte udstilleres arbejder løfter hun katalogets billedside op i et luftigt og æterisk lag, helt på linie med udstillingens tema: Verdensrummet.

Anne Christiansen, museumsinspektør, Odense Bys Museer.